

မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမှုအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုကို ပီပြင်စွာ ဖော်ပြနိုင်ရန် ကြိုးစားသောအခါတွင် ပေါင်းစပ်ထားသော ဇာတ်ဆောင်များ၊ သဘောသကန်ယူထားသော ဇာတ်ဆောင် များဖြင့် ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် အကယ်ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကို 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် ဇာတ်ဆောင်များအဖြစ် ထည့်သွင်းအသုံးပြုရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဒေသရာဇ်ဆန်ကျင်ရေးနှင့် နယ်ချဲ့ဆန်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲ များကို ဖော်ပြသောအခါ သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သမိုင်းဝင် အရေးအခင်းများကို ခြွင်းချန်မထားနိုင်ဘဲ ရှိရသည်။ ခြွင်းချန်ခဲ့လျှင်လည်း ပီပြင်ခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း ရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

ယင်းကြောင့် အမတ်ကြီး ဦးကုလား၊ အမတ်ကြီး ဦးဖိုးစော၊ ဗိုလ်ရွှေထီး၊ ဦးဆိုင်ကျွန်း၊ အမတ်ကြီး ဦးရွှေကြာ၊ ဆမားဒူးဝါး၊ ကန်စီးဒူးဝါး၊ နော်ပွဲဒူးဝါး၊ ပုံးကန်ဒူးဝါး၊ လွယ်ဆိုင်းဒူးဝါး၊ ဝန်းသိုဇော်ဘွားကြီး ဦးရွှေသား၊ ဝန်းသိုဇော်ဘွားကလေး ဦးအောင်မြတ်၊ မိုးညှင်းဗိုလ်ဝ၊ မိုးညှင်းအမတ်ကြီး ဦးဖိုးသိန်း၊ ဟော်ဆိုင်း ဦးရွှေလယ်၊ ခွန်ဆန်၊ မိုးလှိုင်ဇော်ဘွား စောခမ်းလှိုင်၊ မင်းကြီး ရွှေလှိုင်ဗိုလ်၊ ရွှေဘိုမြို့ဝန် ဗိုလ်ပြင်း၊ စစ်ကဲ မောင်ထွန်း၊ ဒီပဲယင်း ဗိုလ်လှဦး၊ ရှိမ်းမကား ဗိုလ်ရိုင် စသူတို့သည် 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် ဇာတ်ဆောင်များအဖြစ် ပါဝင်လာရတော့သည်။

၁၈၈၄ ခုနှစ် ပဒေသရာဇ်ဆန်ကျင်ရေး မိုးကောင်းတိုက်ပွဲ၊ ၁၈၈၈ ခုနှစ် နယ်ချဲ့ဆန်ကျင်ရေး မိုးကောင်းတိုက်ပွဲ၊ မုတ်နောင်တိုက်ပွဲ၊ မိုးကောင်းမြစ်ရိုး လမ်းဖြတ်တိုက်ပွဲ၊ ညောင်ပင်ကုန်းတိုက်ပွဲ၊ ဝှေ့ထုံတိုက်ပွဲ၊ မြစ်ကြီးနားတိုက်ပွဲ၊ ဆဒုံးတိုက်ပွဲ၊ ရွှေဘိုတိုက်ပွဲ၊ ရှိမ်းမကားတိုက်ပွဲ၊ ဝန်းဇော်တိုက်ပွဲ၊ ကောလင်းတိုက်ပွဲ၊ မှန်ကင်းတောင်တိုက်ပွဲ၊ ကျိုင်းစွင် တိုက်ပွဲ စသည်တို့သည် 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်အဖြစ် ပါဝင်လျက် ရှိကြရတော့သည်။

သို့သော် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ယင်းအရေးအခင်းများကို ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်တွင် အကျုံးဝင်သလောက်သာ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသဖြင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မှားမှိန်လျက် ရှိသည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အမည်နာမမျှပင် မပါဝင်ဘဲ ကြွင်းကျန်ရစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ မည်သူ့ကို အဓိက၊ မည်သူ့ကို သာမညဟု သဘောထား၍ မဟုတ်ပါ။ တမင်ထိမ်ချန်ထားခဲ့ခြင်းများ မဟုတ်ပါ။

ယင်းအတူပင် သမိုင်းဝင်တိုက်ပွဲများအနက် အချို့ကို အသေးစိတ်ဖော်ပြ၍ အချို့ကို အကြမ်းဖျင်းမျှသာ ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းသည်မှာလည်း ဇာတ်လမ်း၏ သဘောသဘာဝဖြစ်ပါသည်။ မည်သူ့ဦးဆောင်သော မည်သည့် တိုက်ပွဲကို မထင်ရှားစေလို ဟူသော ဆန္ဒမရှိပေ။

ယင်းအပြင် မိုးကောင်းအမတ်ကြီး ဦးရွှေကြာ၏အကြောင်းကို ကျွန်တော် မဖော်ပြလိုပါ။ ဦးရွှေကြာ၏ အမျိုးအနွယ်များနှင့် ကျွန်တော်တို့မိသားစုသည် တစ်မြို့တည်း နေခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးခင်မင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံရေးအယူအဆချင်း မတူညီကြစေကာမူ နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် အမျိုးသားသစ္စာဖောက်များအကြောင်း ပြောလျှင် ရွှေဘိုမြို့ဝန် ဗိုလ်ပြင်း၊ စစ်ကဲ မောင်ထွန်းနှင့် အမတ်ကြီး ဦးရွှေကြာ တို့အကြောင်း ချန်လှပ်ထားခဲ့၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ အမတ်ကြီး ဦးကုလား၊ အမတ်ကြီး ဦးဖိုးစော၊ ဗိုလ်ရွှေထီး၊ မြို့အုပ် ဦးဖိုးမြ၊ မြို့စာရေး ဦးကျေးနှင့် ဦးကြူးတို့အကြောင်း ပြောလျှင် အမတ်ကြီး ဦးရွှေကြာ အကြောင်းလည်း ထည့်သွင်း ပြောဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ အမှာ

(က)

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' သည် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ သမိုင်း မဟုတ်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ မဟုတ်။ ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ စာရေးဆရာ၏ ဖန်တီးမှုပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမှုအဆောက်အအုံဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုကို ဇာတ်ဆောင်များ၏ လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုဖြင့် ဖန်တီးဖော်ပြထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လူမှုအဆောက်အအုံတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲစေသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ နေထိုင် စားသောက်ပုံများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် အယူဝါဒများ၊ ဖိနှိပ်ချွတ်ချယ်မှုနှင့် ဆန်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုများ၊ ယင်း၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲများကို ဝတ္ထုသဘောဖြင့် ပြဆိုခြင်းသည် ဇာတ်ဆောင်များကို လှုပ်ရှားရုန်းကန်စေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုရေး၊ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး စသည်တို့ကို ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်က ခိုင်ခံ့ပြောဆိုသည့်အနေမျိုးဖြင့် မဖော်ပြဘဲ ကာယကံရှင်များဖြစ်သော ပြည်သူလူထုက ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တင်ပြပြောဆိုသည့်အနေမျိုးဖြစ်အောင် စာရေးဆရာက ဖန်တီးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤကား ဝတ္ထု၏ သဘောပင်။

ယင်းကြောင့် လူမှုအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုကို ပီပြင်စွာ ဖော်ပြလိုသော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် ဇာတ်ဆောင်များနှင့် ဇာတ်ဆောင်များ၏ လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုများသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပေသည်။ ဇာတ်ဆောင် များသည် ကာလ၊ ဒေသနှင့် လူတန်းစားကို ကိုယ်စားပြုရမည်။ ဇာတ်ဆောင်များ၏ လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုသည် ကာလ ဒေသအလိုက် လူတန်းစား လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုပင် ဖြစ်ရမည်။

စာရေးဆရာသည် ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးကို ဖန်တီးရာတွင် အကယ်ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မူတည်၍ လည်းကောင်း၊ လူ နှစ်ဦး သုံးဦးကို ပေါင်းစပ်၍လည်းကောင်း၊ လူတန်းစား၏ သဘောသကန်၊ လူမျိုး၏ သဘော သကန်၊ နေရပ်ဒေသ၏ သဘောသကန်တို့ကို ယူ၍လည်းကောင်း ဖန်တီးရာသည်။ ဇာတ်ဆောင်များ၏ လှုပ်ရှား ရုန်းကန်မှုသည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏အဖြစ်အပျက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလဒေသတစ်ခု၏ အရေးအခင်းသော် လည်းကောင်း၊ သဘောသကန်ယူထားသော အကြောင်းခြင်းရာ တစ်ခုသော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်။

သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သမိုင်းဝင်အရေးအခင်းများ၊ သမိုင်းဝင်နေရာဒေသများအကြောင်း ရေးမည်ဆိုလျှင် တတ်နိုင် သမျှ စုံစေရမည်။ တတ်နိုင်သမျှ တိကျ မှန်ကန်ရပေမည်။

ယင်းသို့ စုံစေတိကျ မှန်ကန်ရေးအတွက် ထောက်သုံးထောက်ပေါ်တွင် အခြေပြုခဲ့ပါသည်။ ယင်း ထောက် သုံးထောက်မှာ ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ ကြားသိခြင်း၊ မြန်မာတိုင်းရင်းသားများ ရေးသားပြုစုသော စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် နိုင်ငံခြားသားများ ရေးသားပြုစုသော စာအုပ်စာတမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ထောက် သုံးထောက် ရှိရာတွင် ပထမထောက်ကို အများဆုံး အားကိုးအားထား ပြုပါသည်။ ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ကြားသိခြင်းသည် အရင်းတိုင်းရရှိသော အချက်များပင်ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါးရေးသားသော စာအုပ်စာတမ်းများ ဆိုသည်မှာ တစ်ဆင့်ခံဖြစ်သည်။ ယင်း စာအုပ်စာတမ်းများတွင် ရေးသားသူတို့၏ အဘော်နှင့် အကောက်အယူများ ပါရှိနေတတ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် လက်လှမ်းမီသမျှ စာအုပ်စာတမ်းများကို ရှာဖွေဖတ်ရှုခဲ့ပါသည်။ တိုက်ဆိုင် ညှိနှိုင်းခဲ့ပါသည်။ အထောက်အထား အကိုးအကားပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းစာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားပြုစုသူတို့ကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

(ဃ)

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' အတွက် အကူအညီပေးခဲ့သော အမတ်ကြီး ဦးဖိုးစော၏သား ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ် ဟောင်း ဦးဖိုးချို၊ ဗိုလ်ရွှေထီး၏ မြေး ဦးကြန်၊ မိုးကောင်းမှ ကျောက်ကုန်သည် ဦးဘကျော်၊ ကချင်ပြည်နယ် ဦးစီး အဖွဲ့ရုံးမှ အတွင်းဝန်ကလေး ဦးညွန့်သန်း၊ ကချင်အမျိုးသား ဓလေ့ကျင့်ထုံး သမိုင်းပုံပြင်နှင့် ပြက္ခဒိန်စိစစ်ရေး ကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူး အတွင်းဝန်ကလေး ဦးကိုလုဂန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဌာနခွဲ လက်ထောက်သုတေသနမှူး ဦးခေန်နန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုဌာနခွဲ အထူးအရာရှိ မစ္စလူကွီ၊ ပြန်ကြားရေးအရာရှိ မိုက်ကယ်ရုံး၊ ပြန်ကြားရေးဌာနမှ ဦးကဲညွန့် (နိုင်သူ/ကချင်) နှင့် ပန်းချီ အောင်စည်၊ မြစ်ကြီးနားနှင့် မိုးကောင်းရှိ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများ၊ မိတ်ဆွေ စာရေးဆရာများနှင့် ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ ရဲဘော်များကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများ အသင့်အလျောက် ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းသို့ဖော်ပြရေးသားရာတွင်လည်း အထက်ပါ ထောက် သုံးထောက်ကိုပင် အားပြုခဲ့ပါသည်။

သို့တစေလည်း သမိုင်းအချက်အလက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်းကောင်း အချွတ်အချော် အပေါက်အကျ ရှိသည်တွေ့လျှင် ထောက်ပြပြင်ဆင်ကြပါရန် တောင်းပန်ပါသည်။ ဝတ္ထုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးစရာရှိသမျှ ဝေဖန်စရာရှိသမျှကို ပြောပြောနှင့်စင်းစင်း ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆွေးနွေးဝေဖန်ကြပါရန် တောင်းပန်ပါသည်။

သူတို့အပြင် သူတို့ဝေဖန်ရေး

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' သည် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ သမိုင်းမဟုတ်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိမဟုတ်။

နတ်ရွယ် ၁၈၊ ၇၊ ၆၆

ဝတ္ထုရှည် လိုအပ်အတွက် လူငယ်စာရေးဆရာများ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' ကို ဖတ်လိုက်ရသောအခါ ဝတ္ထုရှည်ကြီးတစ်ခုပဲ အောင်မြင်ရေးအတွက် အချိန်ယူ ကြိုးစားပြင်ဆင်၍ ရေးသော ဝတ္ထုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ကြရမည်။

ကြီးမောင် (မကြီးမဲ့သတင်းစာ) ၁၊ ၈၊ ၆၆

အခန်း ၁ အဆုံးစာပိုဒ်၊ အခန်း ၁၂ အဆုံးစာပိုဒ်၊ အခန်း ၄၉ အဆုံး၊ အခန်း ၅၃ အဲဒီမှာ စာရေးဆရာက ဆုံးဖြတ်ပေးထားပုံ။ ကျွန်တော်အကြိုက်ဆုံးကတော့ အခန်း ၃၄ အဆုံးပဲ။

မင်းကျော် ၂၊ ၈၊ ၆၆

ကိုနတ်ရွယ်ရဲ့ 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' စာအုပ်ကို ကျွန်တော် အင်မတန်ကြိုက်ပါတယ်။ အများကြီး မျိုးကျွေးပါတယ်။

တင်စ (ရုပ်ပုံပြည်) ၁၉၊ ၉၊ ၆၆

စာရေးဆရာသည် မိမိဖော်ပြလိုသည်ကို တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးကို လှုပ်ရှားစေကာ စာဖတ်ပရိသတ် ကြားရုံသာမက မြင်လာအောင် ပြုရသည်။ ဇာတ်ဆောင်တို့ လှုပ်ရှားသည်ဆိုရာ၌ စာရေးဆရာ လှုပ်ရှားသလို လှုပ်ရှား၍ မဖြစ်။ လူတွေလှုပ်ရှားသလို လှုပ်ရှားရပေမည်။ စာရေးဆရာနတ်ရွယ်သည် ထိုသဘောကို 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' ၌ စမ်းသပ်ဖော်ထုတ်လေသည်။

ရွယ်သစ် ၇၊ ၁၊ ၆၈

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' ကို ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုလို စာပေပညာရှင်အများစုက သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုဆိုတာ ဘယ်လိုအင်္ဂါရပ်တွေနဲ့ ညီရမယ်လို့ ဆရာ ယူဆပါသလဲ။

ဝင်းငြိမ်း ငွေဖူးလွှားမဂ္ဂဇင်း၊ ဇော်တင်ဘာ၊ ၁၉၈၃

ကျွန်တော်ခွဲလမ်းခဲ့ရသော ဝတ္ထုရှည်များတွင် 'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' ကို ထိပ်ဆုံးနေရာထဲ ထားဖူးသည်။

အရာမျို (ပဲခူး) ရွယ်နှိမ့်ပုဂ္ဂိုင်း၊ အမှတ် ၁၂၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၉

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် စာရေးဆရာ နတ်ရွယ်က သမိုင်းဖြစ်စဉ်များနှင့် ဝတ္ထုရေးအတတ်ပညာတို့ ပေါင်းစပ်ကာ နယ်ချဲ့ဆန်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုရှည်ကြီးအဖြစ် လက်စွမ်းပြထားပါသည်။

ထင်အောင်ကျော် စာအုပ်လောက၊ ဇော်တင်ဘာ၊ ၂၀၀၂

.....

နယ်ချဲ့သမားရဲ့ ကန္တာရမဟာတိုင်းဖြစ်တဲ့ မြောက်ပိုင်းမြန်မာပြည်မှာ.....

မောင်နှမ်းနိုင် ရန်သစ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဇေဇော်ဝါရီ၊ ၂၀၀၃

'မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း' တွင် နတ်ရွယ်၏ လုံးပမ်းအားထုတ်မှု ကြီးမားပုံနှင့် ပင်ပန်းခဲ့ရပုံတို့ကို ဖတ်ကြည့်သည့်အခါ တွေ့နိုင်သည်။

မင်းဒိမ်စည် ပြူးတီးမဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၀၄